

Літературна вікторина за творчістю Шевченка

«Учітесь, читайте, і чужому навчайтесь,
І свого не цурайтесь...»

(9 класи)

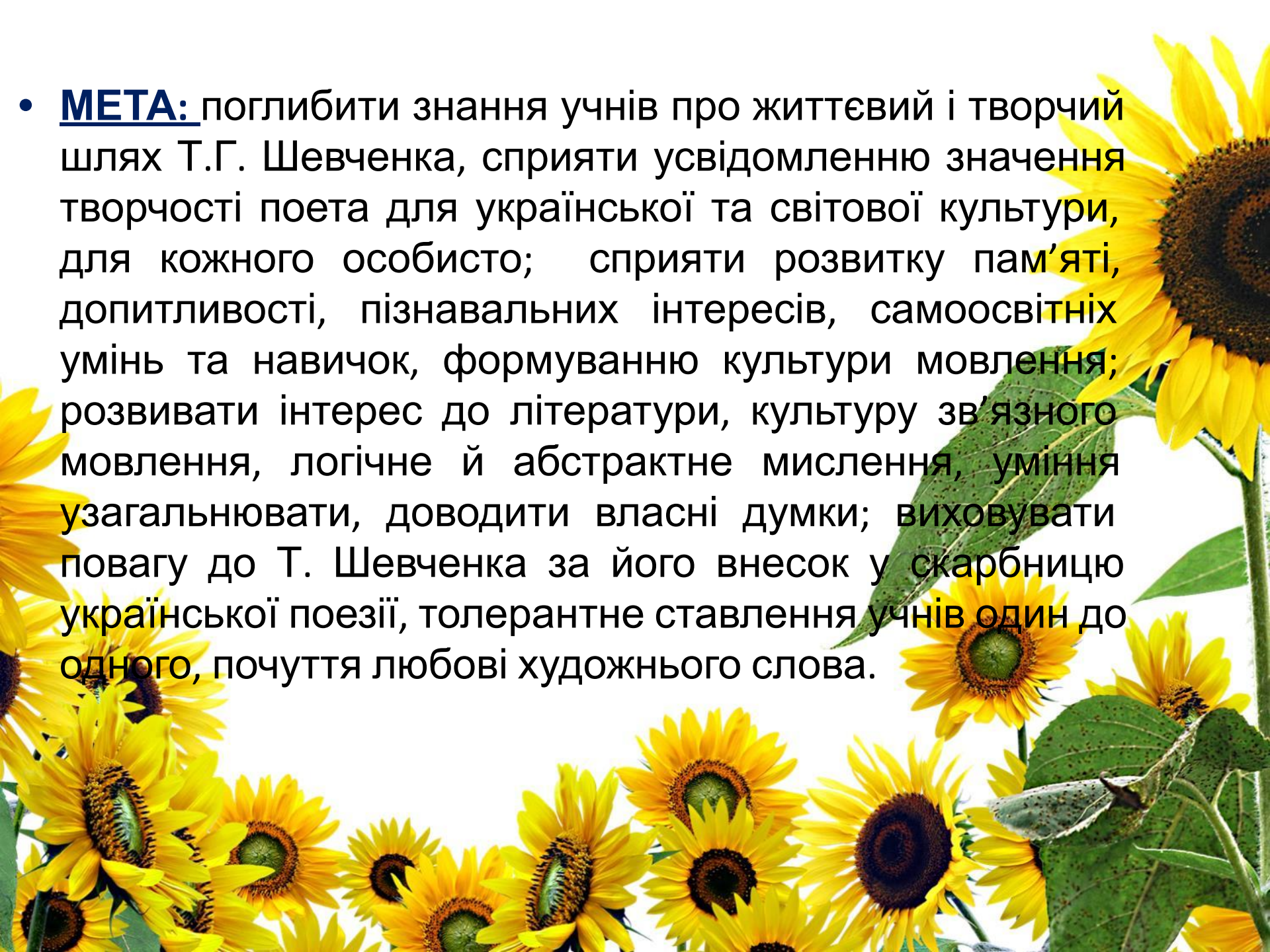

- **МЕТА:** поглибити знання учнів про життєвий і творчий шлях Т.Г. Шевченка, сприяти усвідомленню значення творчості поета для української та світової культури, для кожного особисто; сприяти розвитку пам'яті, допитливості, пізнавальних інтересів, самоосвітніх умінь та навичок, формуванню культури мовлення; розвивати інтерес до літератури, культуру зв'язного мовлення, логічне й абстрактне мислення, уміння узагальнювати, доводити власні думки; виховувати повагу до Т. Шевченка за його внесок у скарбницю української поезії, толерантне ставлення учнів один до одного, почуття любові художнього слова.

Розминка

Склавши імена і прізвища, ви отримаєте назву твору Т. Шевченка. Та команда, яка першою виконає завдання, отримає 1 бал .

1 Тарас

2 Олександр

3 Леся

4 Іван

5 Лев

6 Ліна

7 Микола

8 Леонід

9 Джек

10 Астрід

11 Павло

12 Сергій

О Глібов

Р Толстой

А Пушкін

А Франко

Н Шевченко

Т Гоголь

С Костенко

З Українка

О Ліндгрєн

Л Тичина

Д Лондон

Я Єсенін

1 конкурс

«ХТО ШВИДШЕ»

**Назвіть дату народження
Т.Г. Шевченка?**

9 березня 1814р.

**Членом якого братства був
Шевченко?**

Кирило-Мефодіївського

Пан, у якого Шевченко служив козачком

2. ПОРТРЕТ П. В. ЕНГЕЛЬГАРДА.
Акваель. 1833.

Енгельгардт

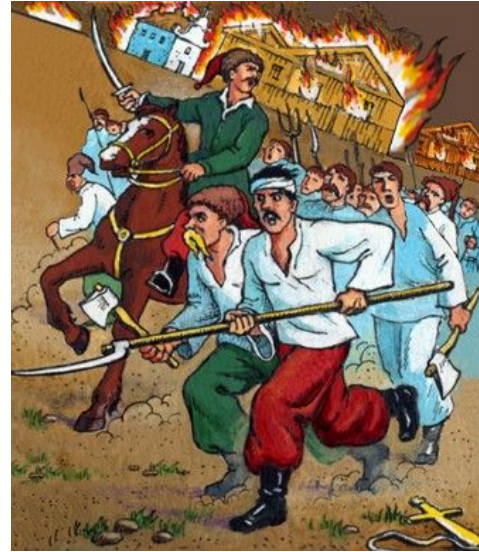
**У якій з поезій говориться про
вишневий цвіт...?**

**«Садок вишневий
коло хати»**

Ким був до початку повстання Ярема з поеми «Гайдамаки»?

Наймито

**Ім'я Кобзаря, якому Шевченко
надіслав збірку «Кобзар» з
дарчим надписом.**

Остап Вересай

**Річка, біля якої похований
поет.**

Дніпро

Російський художник, у якого вчився Шевченко

Карл Павлович Брюллов
1799—1852

Карл Брюллов

**Назва міста, де було написано
«Заповіт»?**

206. АДВОКАТІВНИЙ СОБОРЪ В ПЕРЕЯСЛАВІ
Листопа. 1747-48. 1840.

у Переяславі

Ім'я дівчини, подруги дитячих літ Тараса

Оксана

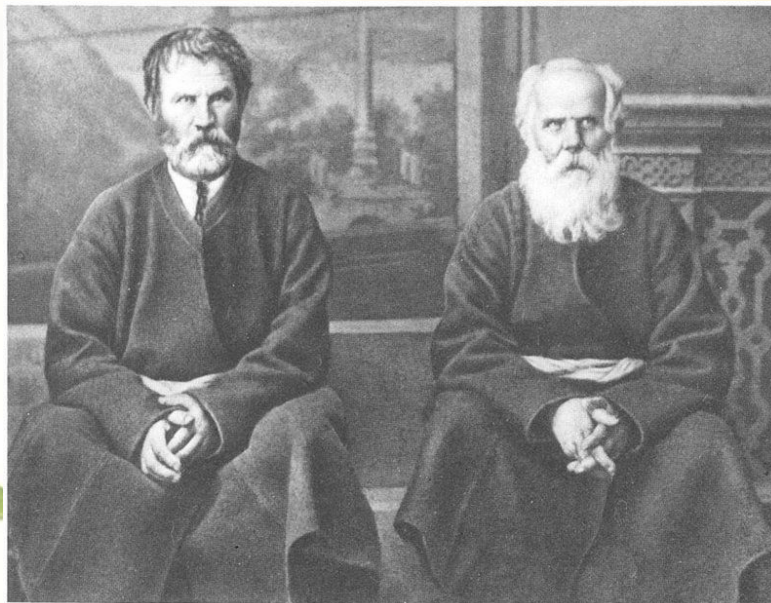

Попередня назва Тарасової Гори

Чернеча

Як звали братів Шевченка?

**Йосип,
Микита**

Дата перепоховання Шевченка.

22 травня 1861 року

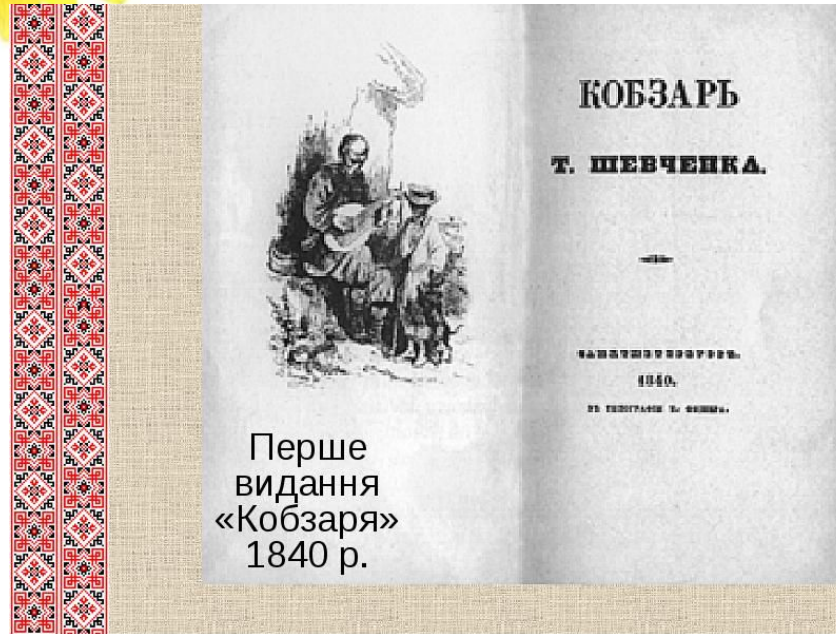
**Ім'я сестри, яка була для
Тараса другою матір'ю.**

Катерина

Скільки творів увійшло до першого «Кобзаря»?

Вісім

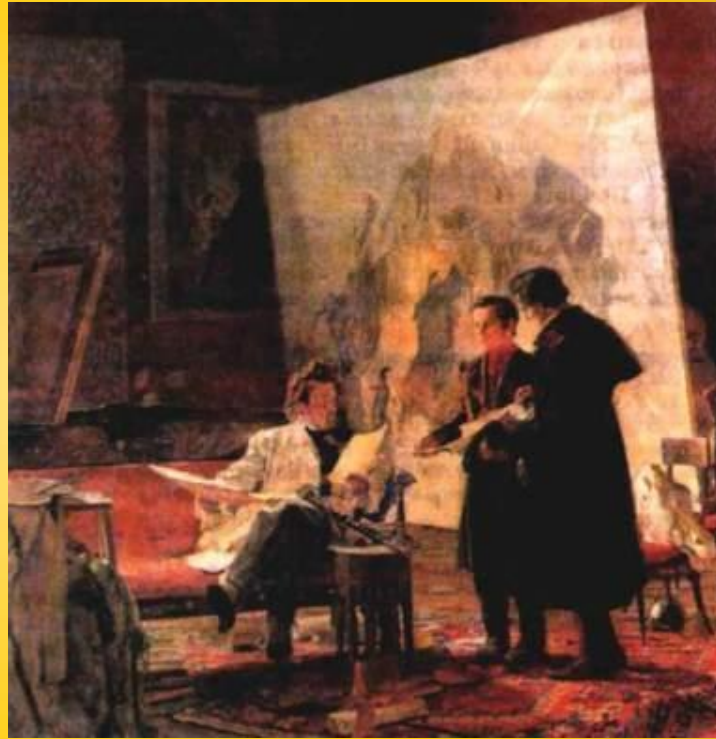
**Скільки років перебував
Шевченко на засланні?**

Десять

Майстер живописних справ, у якого навчався Шевченко.

В. Ширяєв

У якому році від Різдва Христового Т.Г.Шевченко «пас ягнята за селом»?

1814+13=1827 рік

Найвідоміший драматичний твір Шевченка.

"Назар Стодоля"

Рік першого видання «Кобзаря»

1840

Де навчався Шевченко?

У Петербурзькій академії мистецтв

Псевдоніми Шевченка.

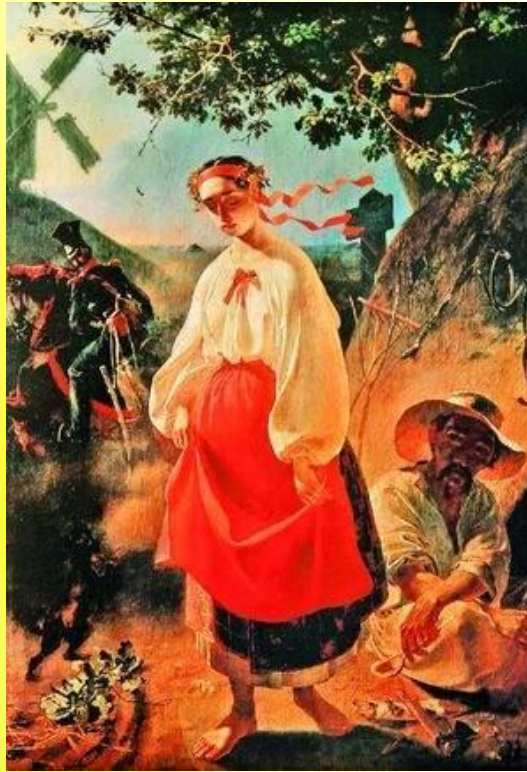

Кобзар, Дармограй

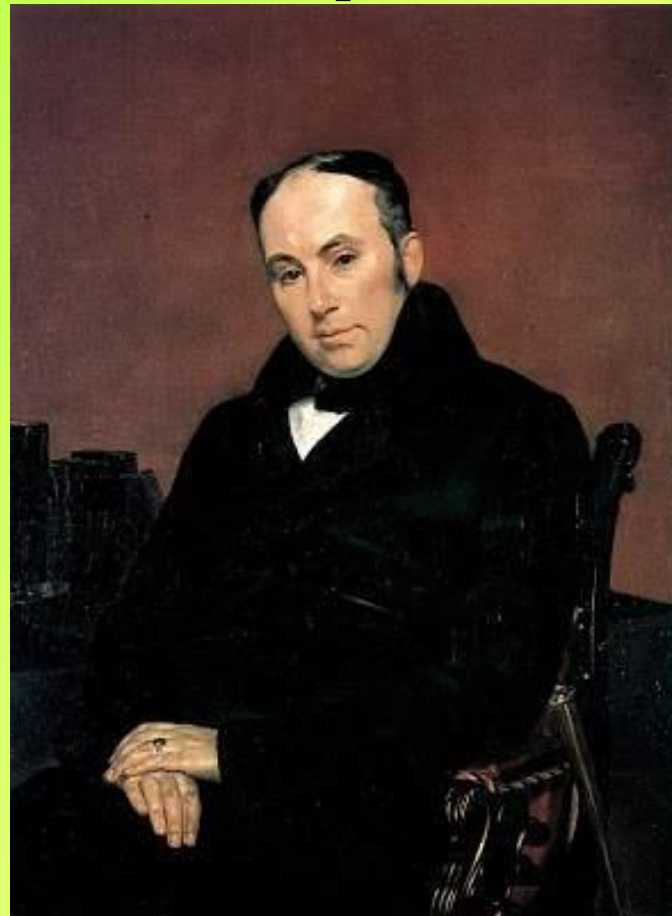

Яка картина Шевченка носить таку ж назву, як і його поема?

«Катерина»

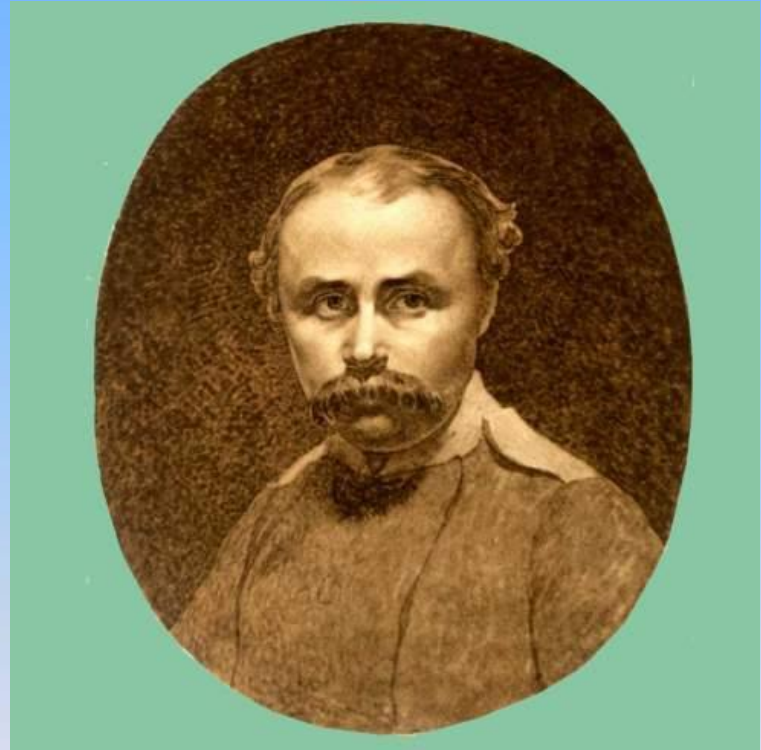
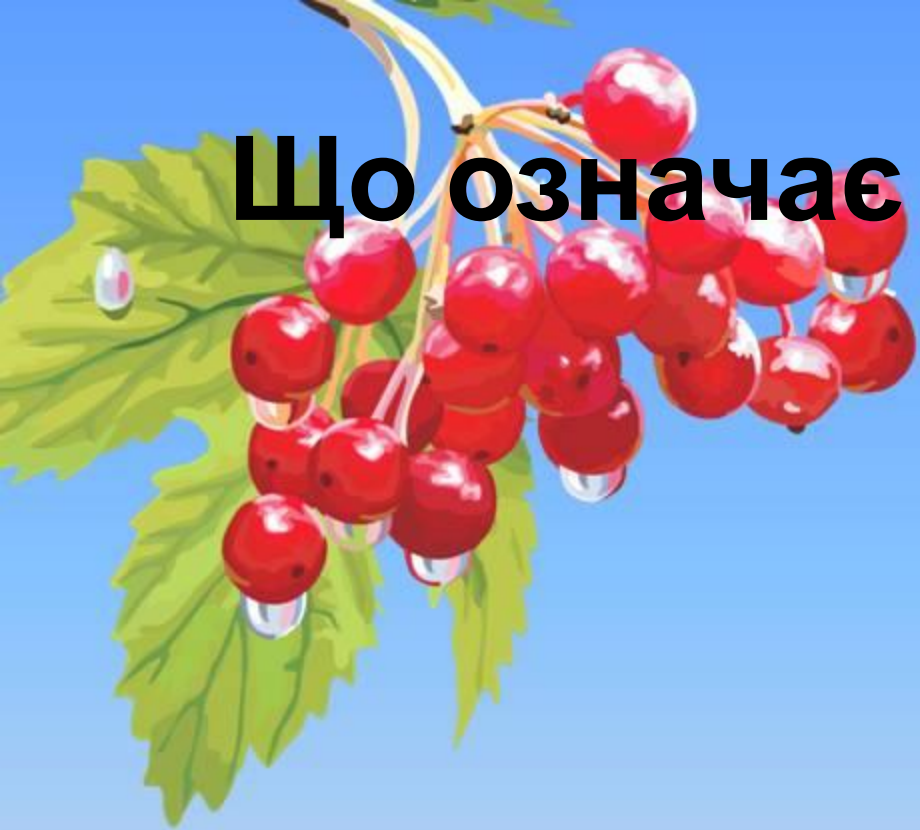
**Кому присвячена поема
«Катерина»?**

Василю Жуковському

Що означає ім'я «Тарас»?

Бунтар

**Скільки дітей було в сім'ї Т.
Шевченка?**

6

Які книги були для Шевченка святими?

Біблія, твори Сковороди

**У якому селі пройшло
дитинство поета?**

Кирилівка

Скільки мов знав Шевченко?

5

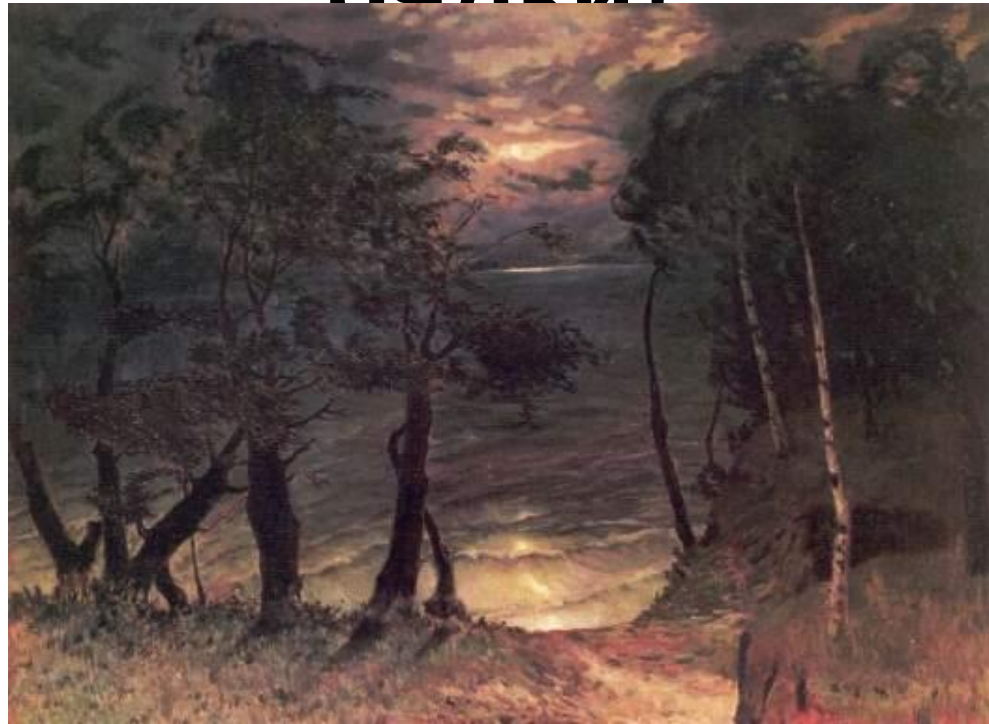
**У якому творі Шевченко
застерігав дівчат від
легковажності?**

«Катерина»

**«Рече та стогне Дніпр
широкий..» - з якого твору ці
рядки?**

«Причинна»

На якій грошовій купюрі
зображено портрет Шевченка?

100грн.

Імена сестер Шевченка

Катерина, Марія, Ярина

**Яким твором починається
«Кобзар»?**

«Причинна»

**Дата першого арешту
Шевченка.**

15 квітня 1847р

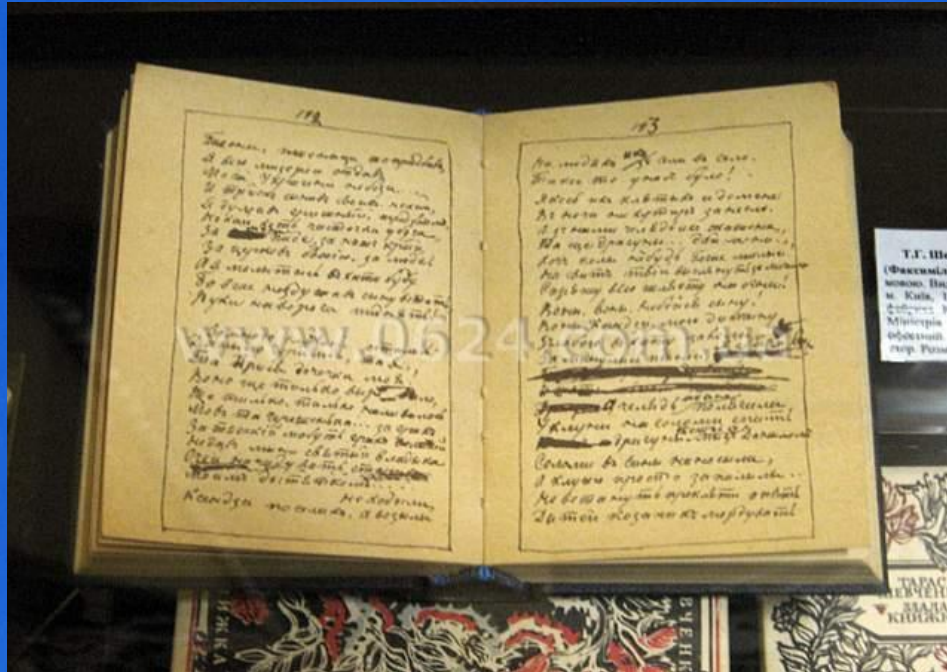
**Що подарувала Шевченкові
Варвара Репніна на згадку про
себе?**

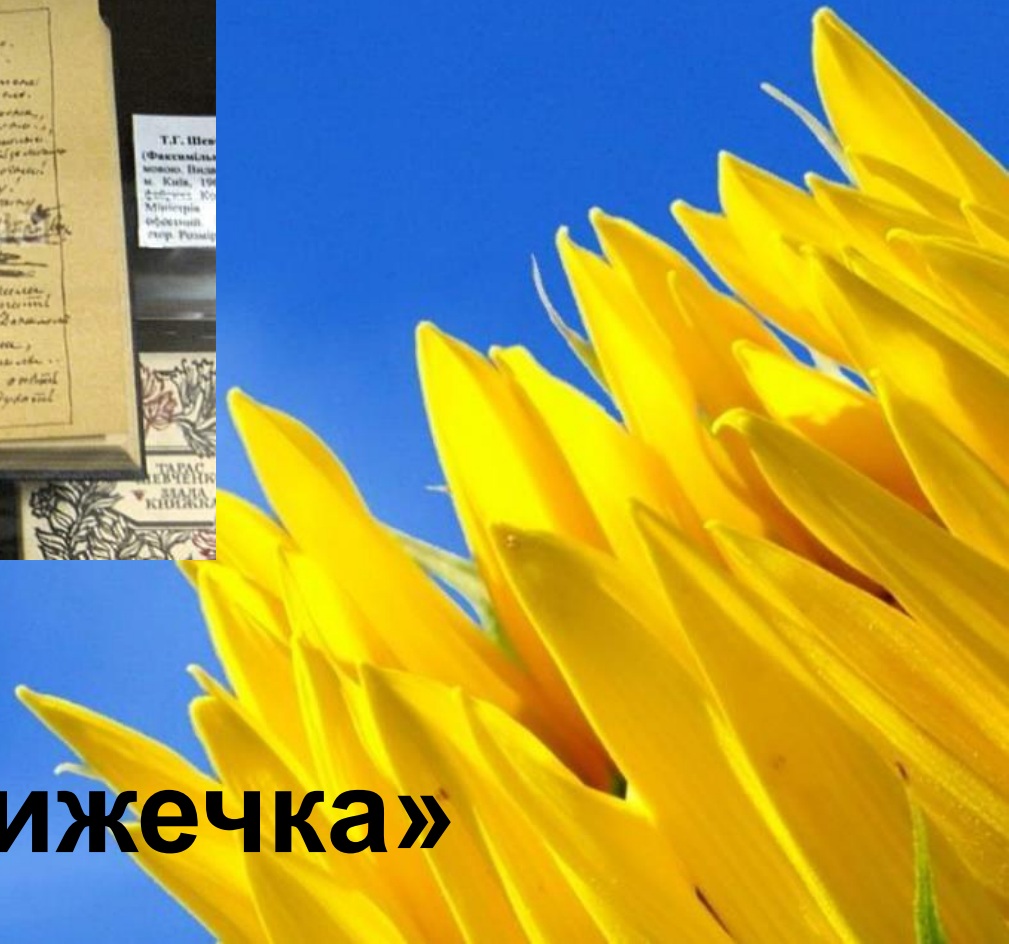
Біблію

Як називався записник, у якому Шевченко записував свої твори під час заслання?

«Захалавна книжечка»

Час другої поїздки Шевченка в Україну.

Серпень 1845р.

**У якому творі героїня
призналася своєму синові, що
вона його мати?**

«Наймичка»

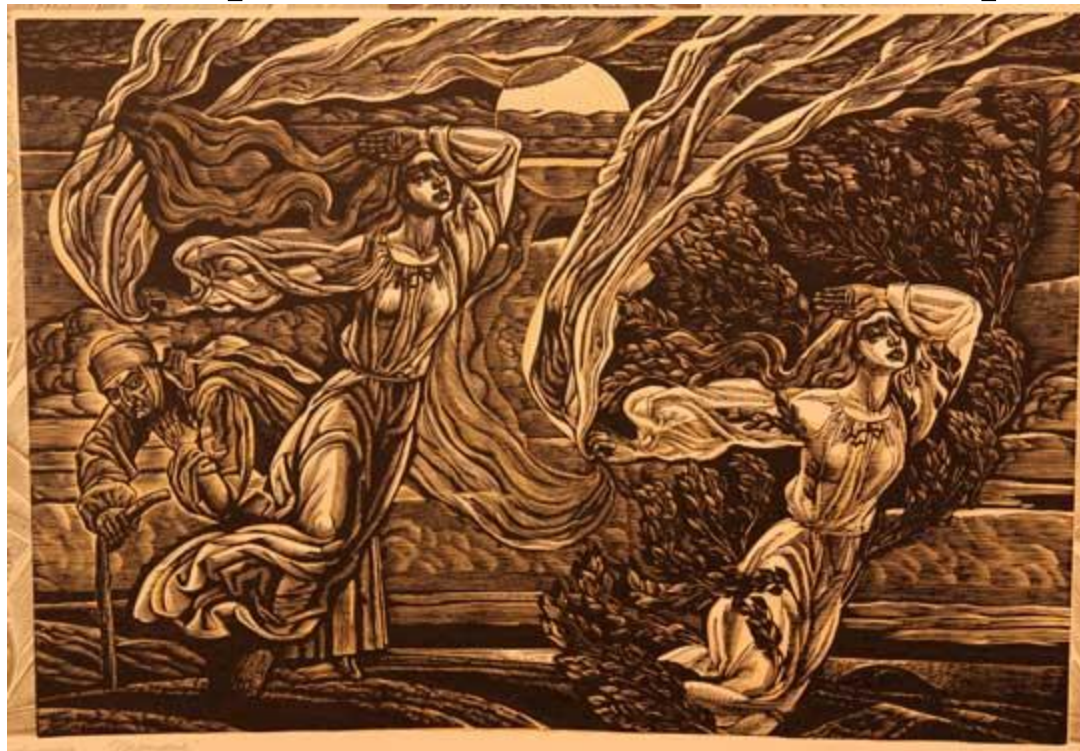
**У якому творі матері сниться
щасливе життя сина?**

вірш «Сон», «На панщині пшеницю жала...»

**У якому творі дівчина
перетворюється на дерево?**

«Тополя»

**У якій поемі Шевченко
звинувачує царську Росію в
тому, що вона веде
загарбницьку політику?**

«Кавказ»

**Яку однакову назву мають і
поема, і повість Шевченка?**

«Наймичка»

Що стало безпосереднім поштовхом до написання поєми «Кавказ»?

Звістка про загибель у бою з горянами
поетового друга Якова де Бальмена

**Був період, коли Шевченко
більше двох місяців проплавав
на шхуні «Костянтин». Яким
морем ходила ця шхуна?**

Аральське море

**Хто з діячів культури
познайомився з Шевченком у
Літньому саду і ввів його у
мистецьке середовище
Петербурга?**

Іван Сошенко

**Які три шевченківські твори
мають однакову назву?**

„СОН”

**Як в Україні називали мандрівних
співців, що в супроводі музичних
інструментів виконували народопісенні
твори?**

кобзарі

У якому творі висвітлено бажання поета поховати його на кручах Дніпра?

*И мене вь самби великій
Вь самби волюбій новій
Незабудьте помилувати
Незмиєть тихимъ словомъ.*

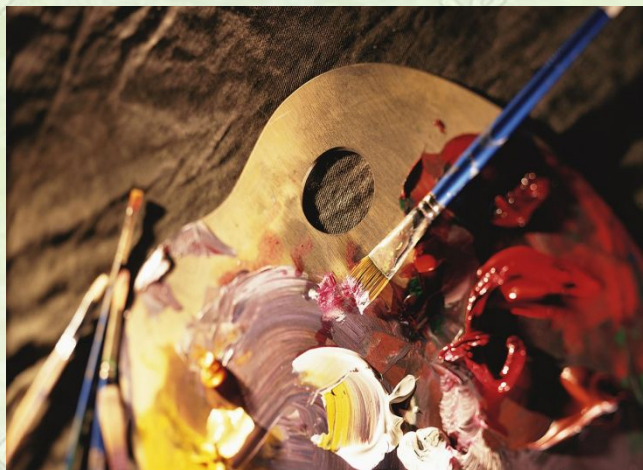

М. Шевченка

«Заповіт»

У якому виді мистецтва крім літератури виявився талант Шевченка?

В образотворчому мистецтві

**1. Згідно зі словами Шевченка,
той, хто бачив цю людину
хоча б здалеку, той бачив
пекло в найгидкішому
торжестві. Про кого з рідні міг
так писати поет?**

Про мачуху

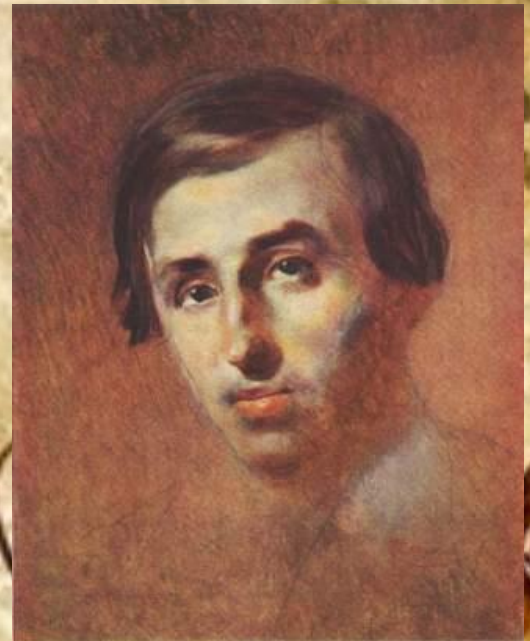
2. За висловом Карла Брюллова, це була «найбільша свиня в торжковських туфлях», але завдяки Шевченку ця особа увійшла в історію, а сам Брюллов заплатив їй чималу суму. Назвіть прізвище цієї особи.

Енгельгардт

3. Він першим перекладав Біблію українською мовою, створив перший в Україні фонетичний правопис, написав перший україномовний історичний роман і, можливо, був єдиним, в кого Шевченко був боярином на весіллі. Про кого йде мова?

Пантелеймон Куліш

4. За чиїм клопотанням Шевченко був прийнятий художником в Археографічну комісію у місті Києві?

Михайло Максимович

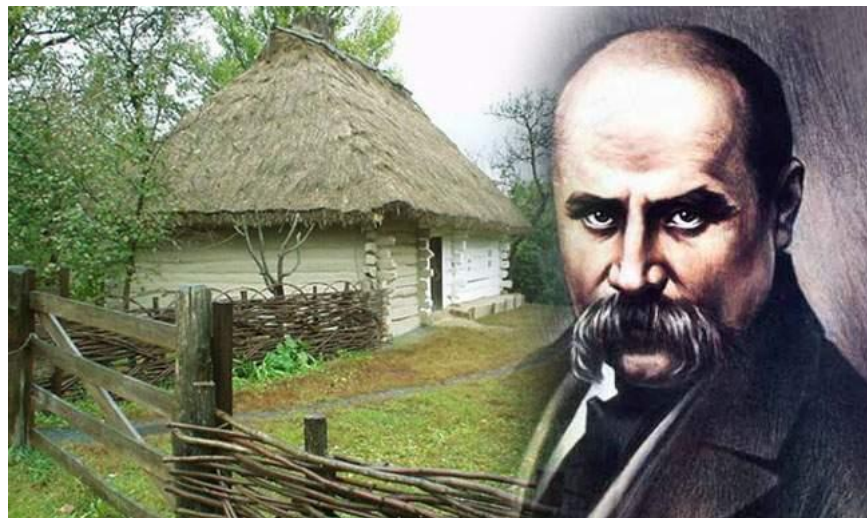
5. Цей список розпочато в 1962 р. і щорічно поповнюється. До нього потрапили П. Тичина, О. Гончар, П. Загребельний, В. Сосюра, Г. Тютюнник, М. Бажан, А. Малишко, В. Симоненко, І. Драч, Д. Павличко та інші. Що це за список?

Лауреати літературної Національної (раніше Державної) премії імені Т. Шевченка.

6. Єдина байка Великого Кобзаря, у якій відображено події в Галичині 1846 року.

«Сичі»

**7. На похороні Шевченка в
Петербурзі промови читалися
трьома мовами. Якими саме?**

Українською, російською, польською

8. Кого з персонажів «Слова о полку Ігоревім» Шевченко згадує у одному із своїх творів?

Ярославну

9. Який твір написав Шевченко за десять днів до смерті?

«Чи не покинуть нам, небого».

10. Значна частина поезій Шевченка не мають авторської назви, а ті, що мають, то, як правило, коротку — у 1—2 слова. Але один твір Шевченка має дуже великий авторський заголовок, аж з 17 слів. Що це за твір?

«І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє»

**11.Хто написав музику до
«Заповіту»?**

М.Вербицький

12. Хто написав музику до уривку «Рече та стогне Дніпр широкий...» з балади

«Примислюю?»

Рече та стогне

The image shows a musical score for the piece 'Рече та стогне'. It consists of three systems of music, each with a vocal line and a piano accompaniment. The first system includes the lyrics: 'Ре-че та стог-не Дні-пр ши-ро-кий, сер-це-мій ві-тер'. The second system includes: 'Ре-че та стог-не...'. The third system includes: 'ві-тер...'. The score is written in a key signature of one flat and a 3/4 time signature.

Д. Крижанівський

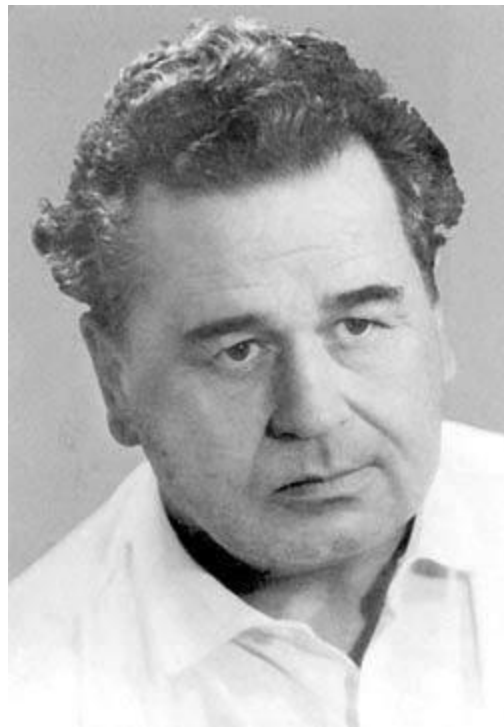
**13. Геніальний російський
актор, товариш Кобзаря, якому
присвятив свою поему
«Несвідомі. Що це?»**

М. Щепкін

**14. Автор історико-біографічної
опери «Тарас Шевченко»?**

Г. Майборода

**15. Як називається перший
екранізований фільм про
Шевченка?**

«Тарас Шевченко»

16. Кого поет називає «своєю хрещеною донею»?

Марка Вовчка

**17. Кому присвячена поезія «Г.
З.»?**

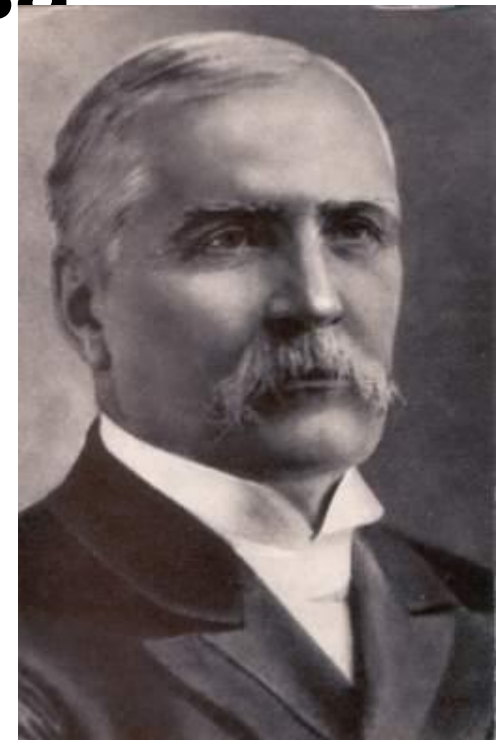

Ганні Закревській

**18. Який композитор
написав близько ста
мелодій на слова
Шевченка?**

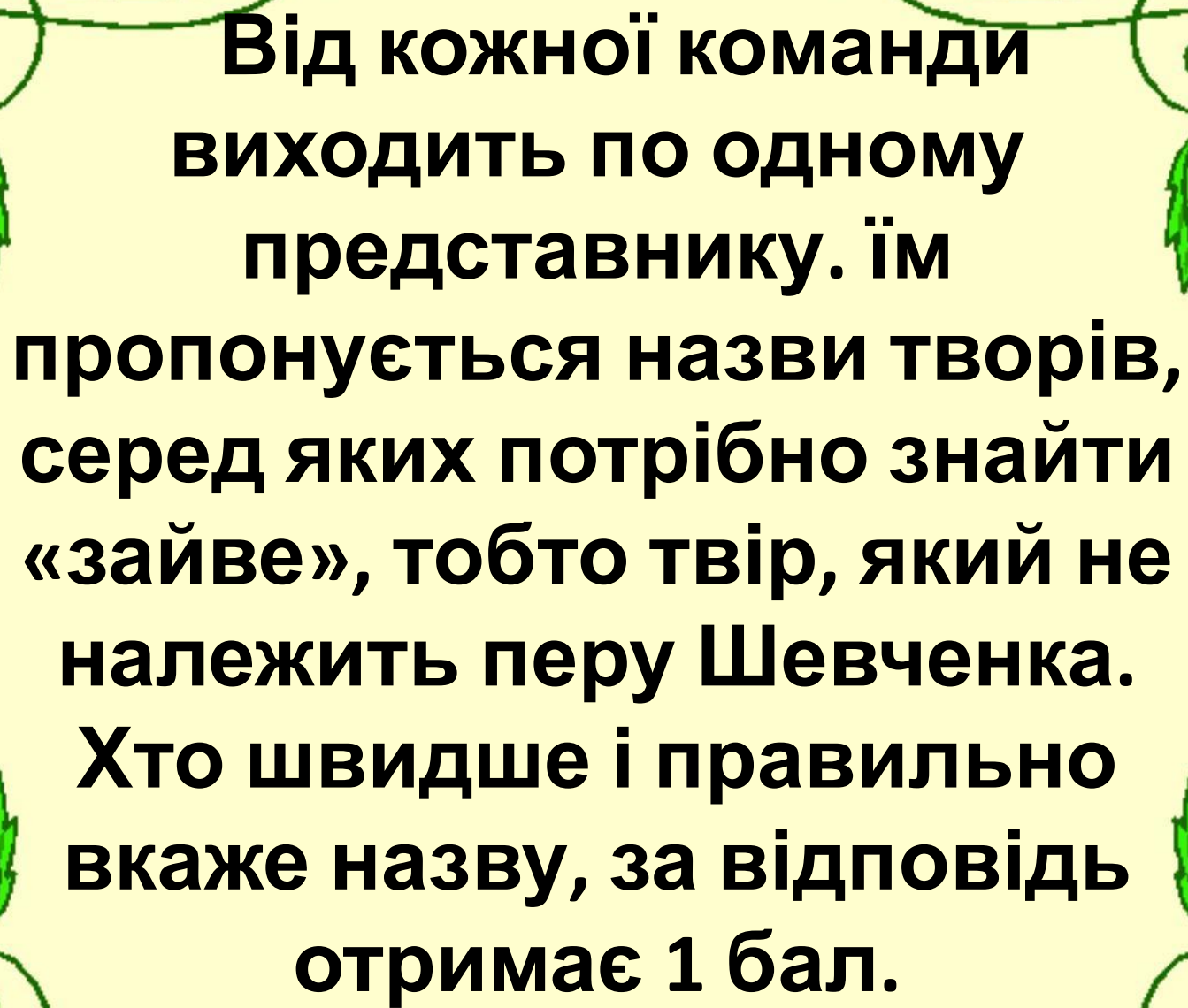
М. Лисенко

3 конкурс

«Знайди зайве»

**Від кожної команди
виходить по одному
представнику. їм
пропонується назви творів,
серед яких потрібно знайти
«зайве», тобто твір, який не
належить перу Шевченка.
Хто швидше і правильно
вкаже назву, за відповідь
отримає 1 бал.**

4 конкурс

«Двобій капітанів»

1814p. –

1831p. –

1838p. –

1840p. –

1843p. –

1845p. –

1847p. –

1857p. –

1860p. –

1861p. –

Відповіді:

- (народився в с. Моринцях);
- (приїхав до Петербурга);
- (викуплений з кріпацтва);
- (виходить «Кобзар»);
- (перша подорож в Україну);
- (друга подорож в Україну);
- (заарештований);
- (закінчується період заслання);
- (присвоюється звання академіка);
- (помер у Петербурзі).

1814р. —
1831р. —
1838р. —
1840р. —
1843р. —
1845р. —
1847р. —
1857р. —
1860р. —
1861р. —

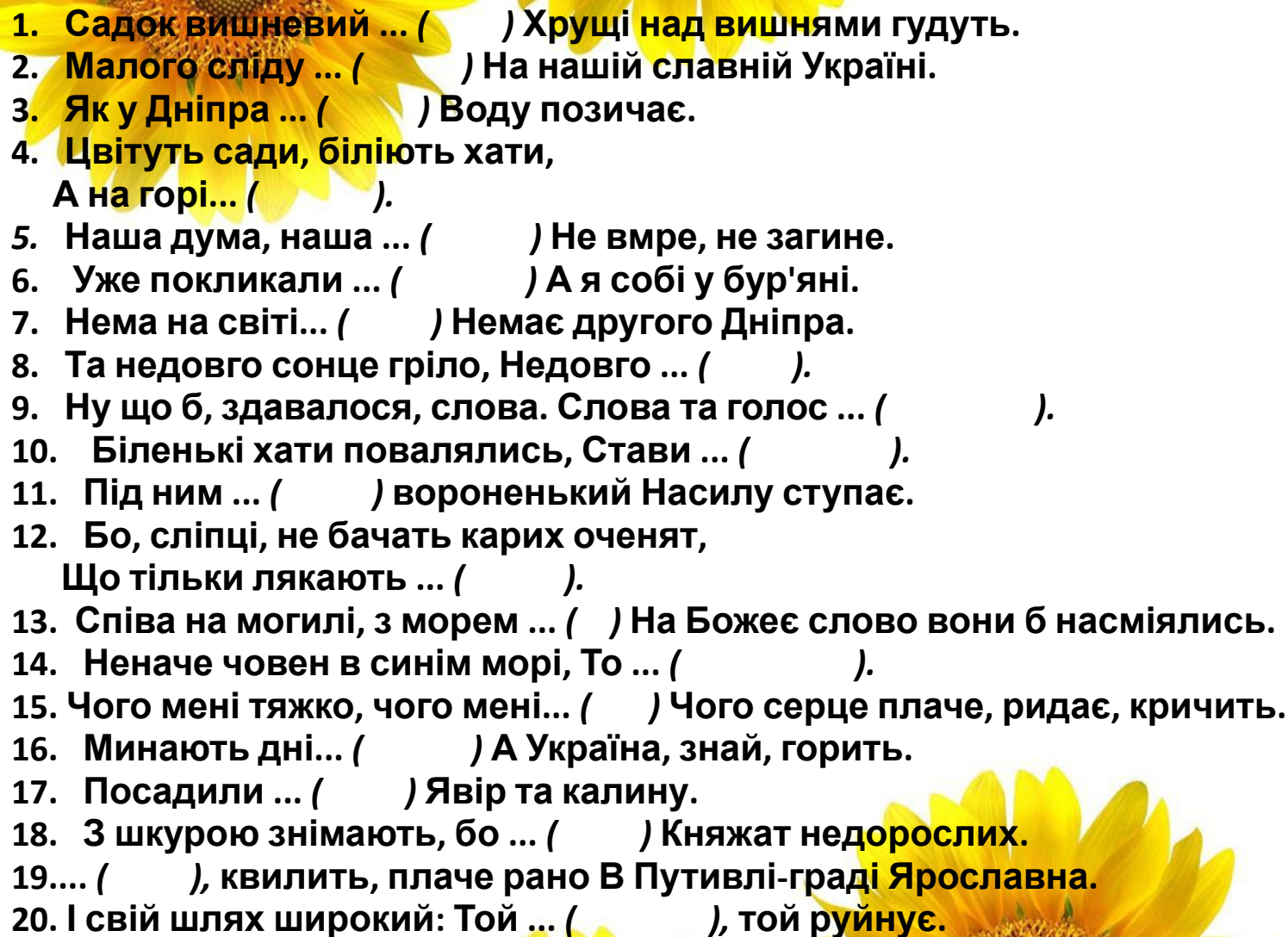
ДОВІДКА:

- (народився в с. Моринцях);
- (приїхав до Петербурга);
- (викуплений з кріпацтва);
- (виходить «Кобзар»);
- (перша подорож в Україну);
- (друга подорож в Україну);
- (заарештований);
- (закінчується період заслання);
- (присвоюється звання академіка);
- (помер у Петербурзі).

5 конкурс «Поетичний»

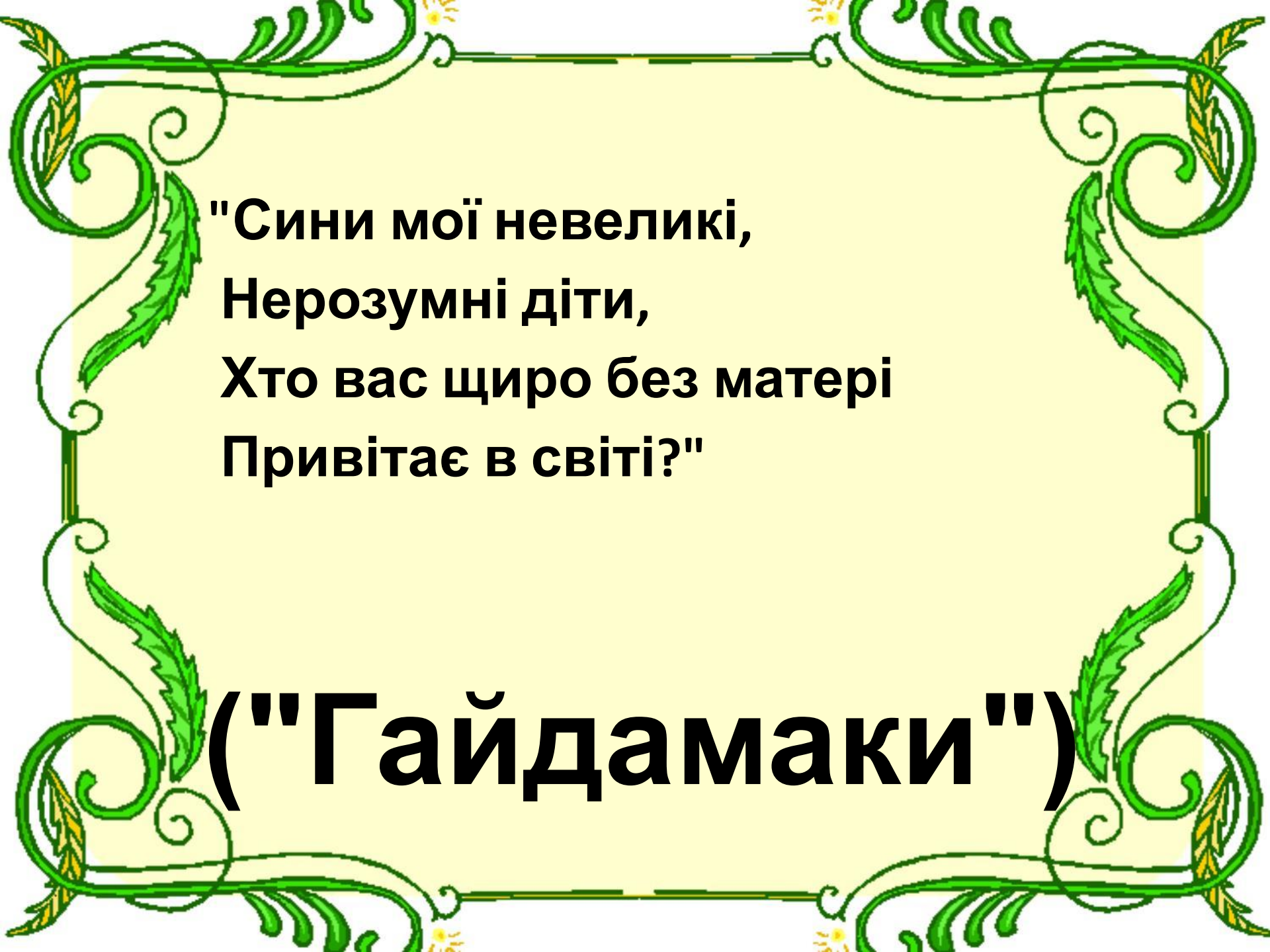

-
- A decorative border of bright yellow sunflowers with dark brown centers frames the top and bottom of the page. The sunflowers are in various stages of bloom, with some showing their intricate seed heads.
1. Садок вишневий ... ( ) Хрущі над вишнями гудуть.
  2. Малого сліду ... ( ) На нашій славній Україні.
  3. Як у Дніпра ... ( ) Воду позичає.
  4. Цвітуть сади, білють хати,
А на горі... ( ).
  5. Наша дума, наша ... ( ) Не вмере, не загине.
  6. Уже покликали ... ( ) А я собі у бур'яні.
  7. Нема на світі... ( ) Немає другого Дніпра.
  8. Та недовго сонце гріло, Недовго ... ( ).
  9. Ну що б, здавалося, слова. Слова та голос ... ( ).
  10. Біленькі хати повалялись, Стави ... ( ).
  11. Під ним ... ( ) вороненький Насилу ступає.
  12. Бо, сліпці, не бачать карих оченят,
Що тільки лякають ... ( ).
  13. Співа на могилі, з морем ... ( ) На Божеє слово вони б насміялись.
  14. Неначе човен в синім морі, То ... ( ).
  15. Чого мені тяжко, чого мені... ( ) Чого серце плаче, ридає, кричить.
  16. Минають дні... ( ) А Україна, знай, горить.
  17. Посадили ... ( ) Явір та калину.
  18. З шкурою знімають, бо ... ( ) Княжат недорослих.
  - 19.... ( ), квилить, плаче рано В Путивлі-граді Ярославна.
  20. І свій шлях широкий: Той ... ( ), той руйнує.

6 конкурс

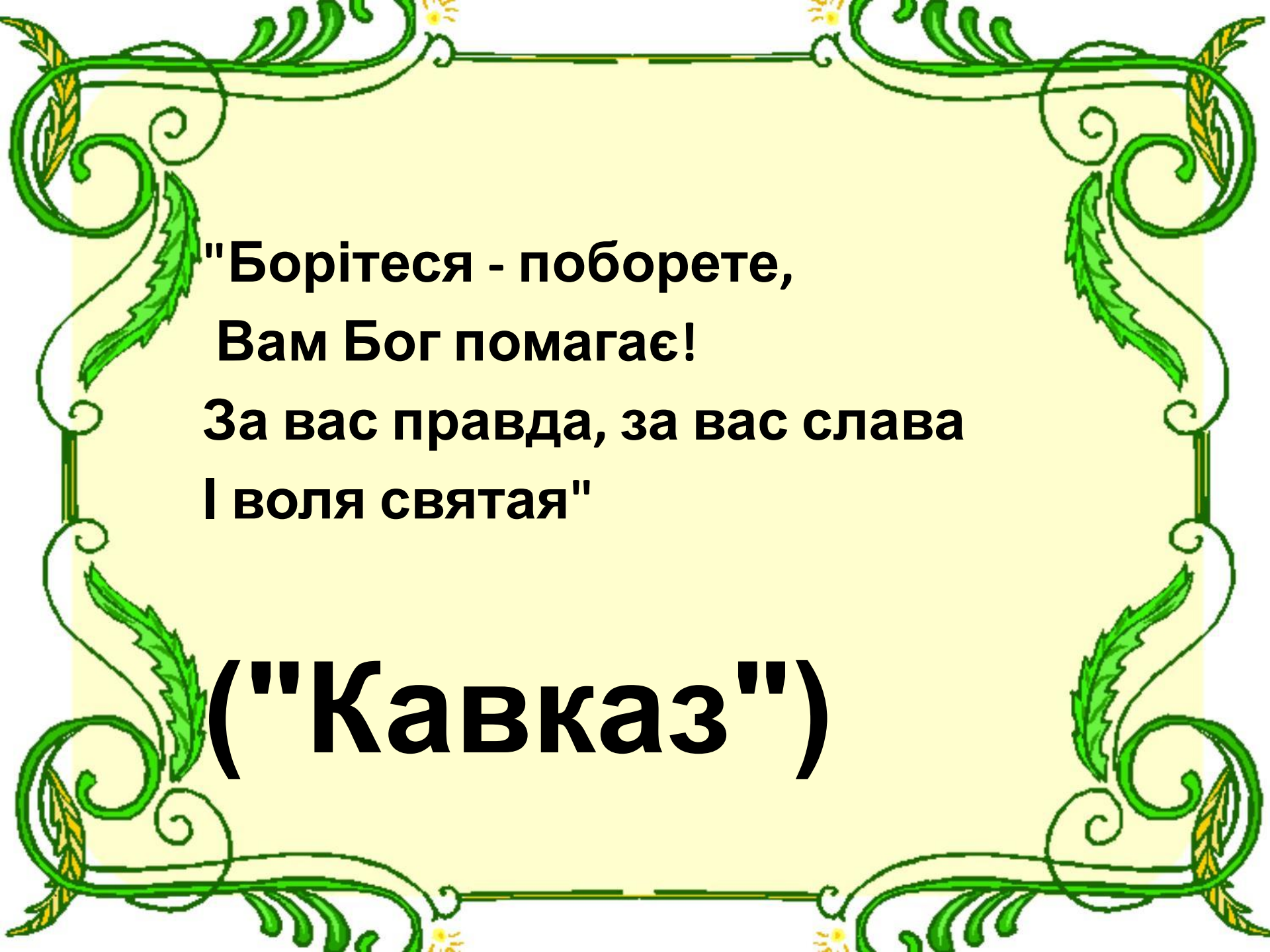

**"Сини мої невеликі,
Нерозумні діти,
Хто вас щиро без матері
Привітає в світі?"**

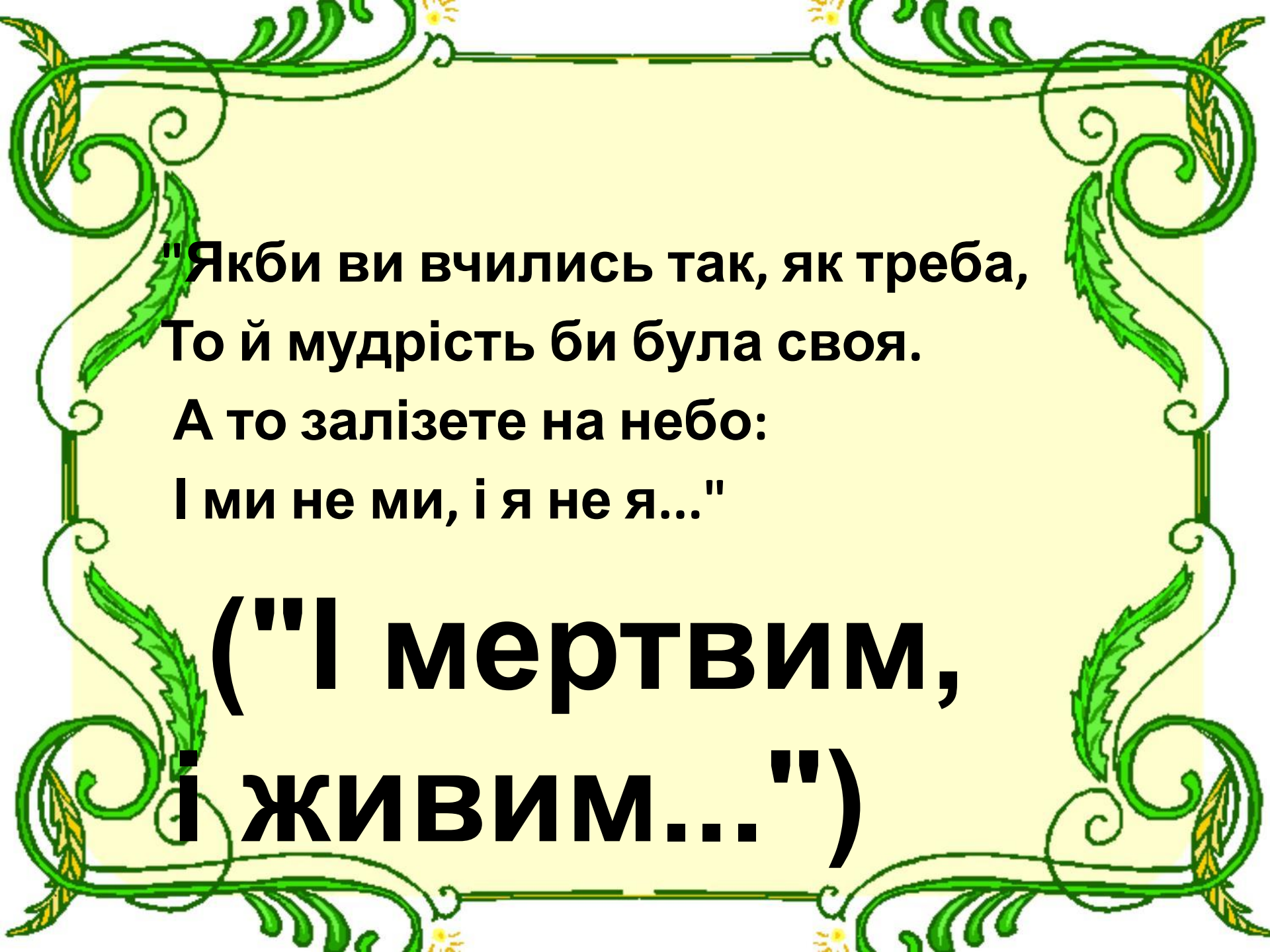
("Гайдамаки")

**"Борітеся - поборете,
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля свята"**

("Кавказ")

**"Якби ви вчилися так, як треба,
То й мудрість би була своя.
А то залізете на небо:
І ми не ми, і я не я..."**

**("І мертвим,
і живим...")**

**«У всякого своя доля і свій шлях
І свій шлях широкий
Той мурує, той руйнує,
Той неситим оком
За край світа зазирає...»**

("СОН")

«Поховайте та вставляйте,

Кайдани порвіте

І вражою злою кров'ю

Волю окропіте...»

(«Заповіт»)

**Наша дума, наша пісня
Не вмере, не загине...
От де, люде, наша слава,
Слава України!**

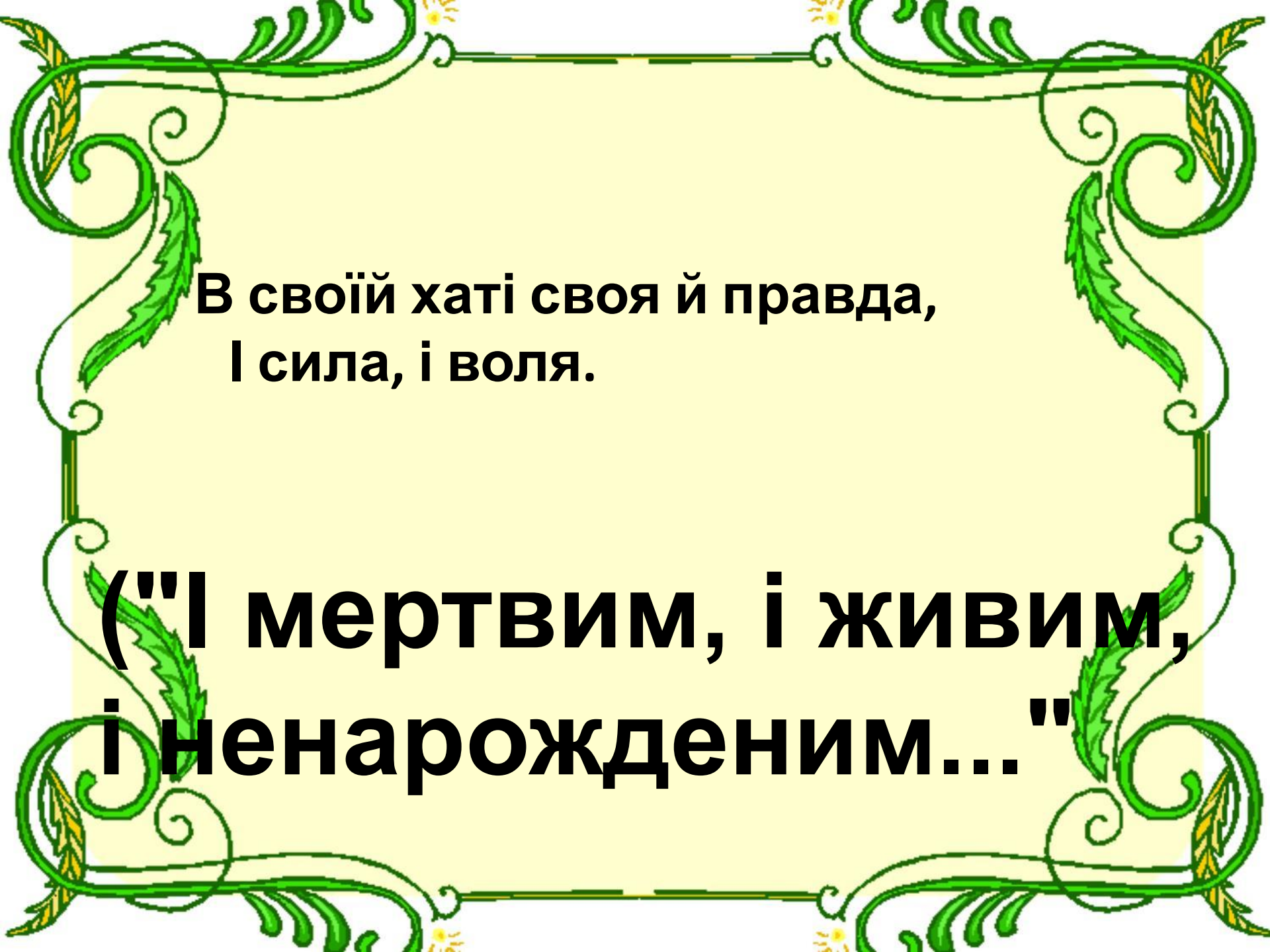
«До Основ'яненка»

**І на оновленій землі
Врага не буде, супостата,
А буде син, і буде мати,
І будуть люде на землі.**

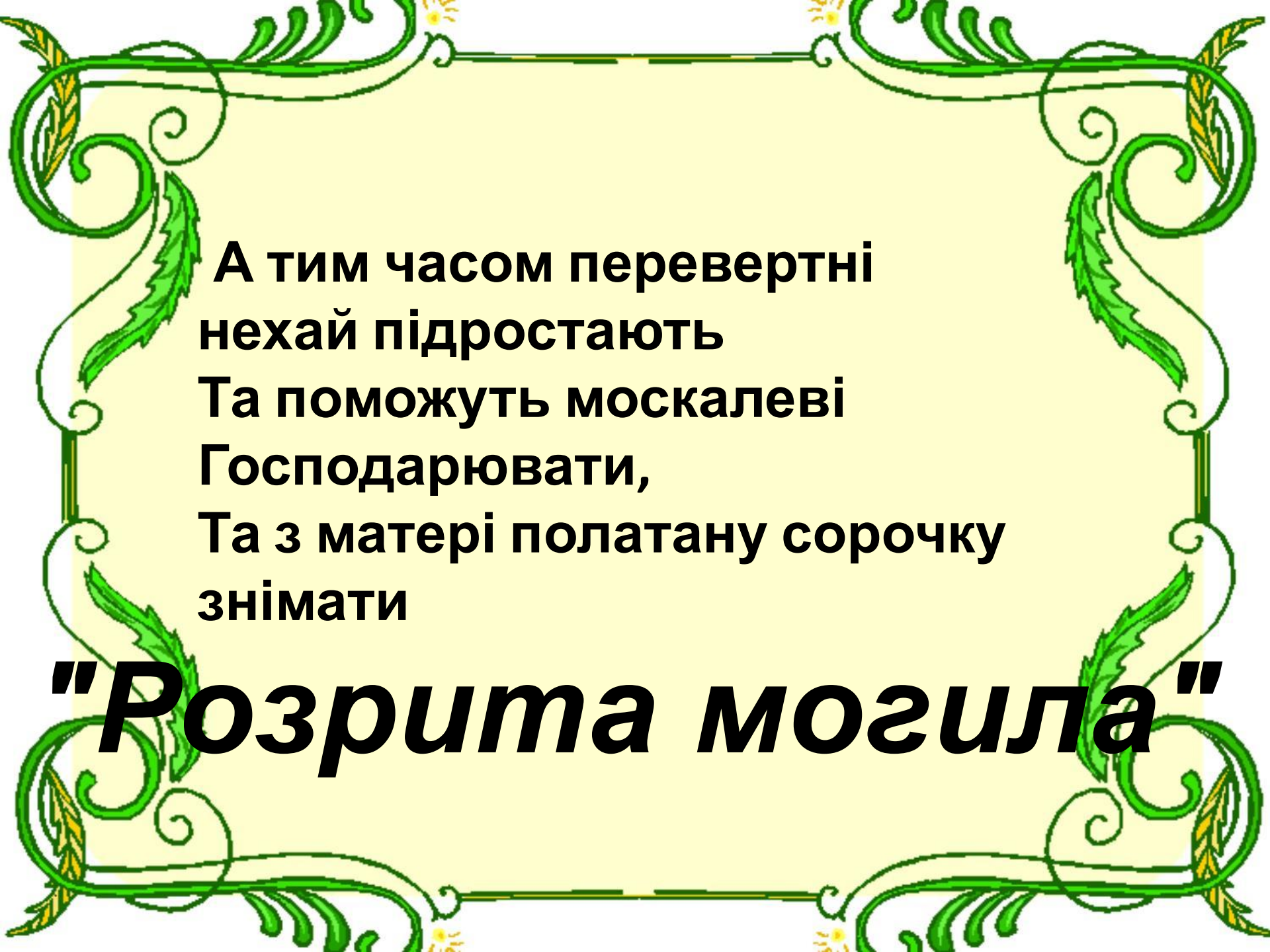
**"І Архімед,
І Галілей"**

**В своїй хаті своя й правда,
І сила, і воля.**

**("І мертвим, і живим,
і ненарожденим...")**

А тим часом перевертні
нехай підростають
Та допоможуть москалеві
Господарювати,
Та з матері полатану сорочку
знімати

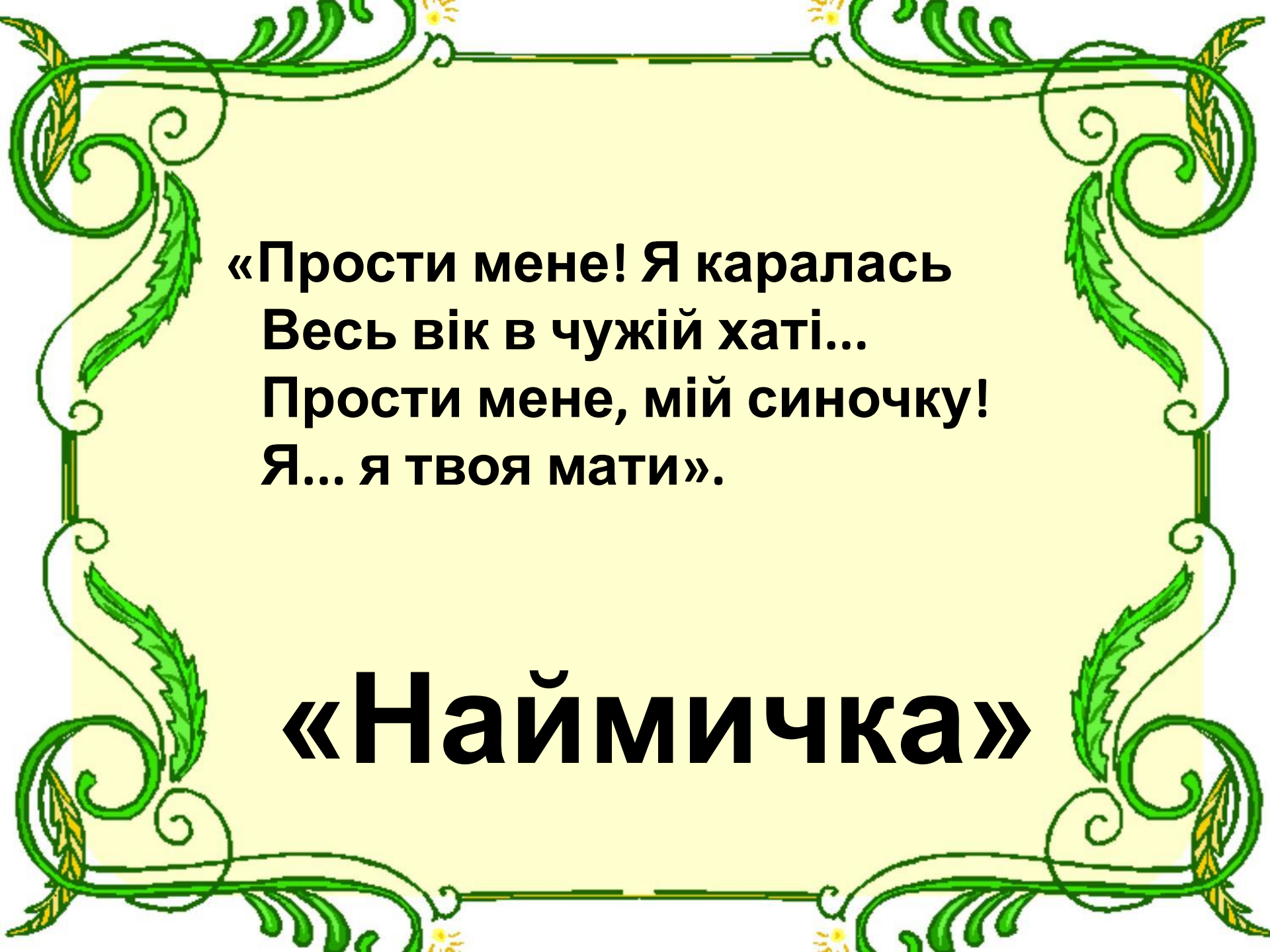
"Розрита могила"

**Кохайтесь, чорнобриві,
Та не з москалями,
Бо москалі — чужі люде,
Роблять лихо з вами.**

«Катерина»

**«Прости мене! Я каралась
Весь вік в чужій хаті...
Прости мене, мій синочку!
Я... я твоя мати».**

«Наймичка»

7 конкурс

«Дуэль»

А зараз команди повинні задати одне одному по три запитання, які підготували заздалегідь.

8 конкурс
«Крилате
слово Кобзаря»

9 конкурс

**«Знавець
живопису»**

Автопортрет 1845 рік

Катерина

Циганка-ворожка

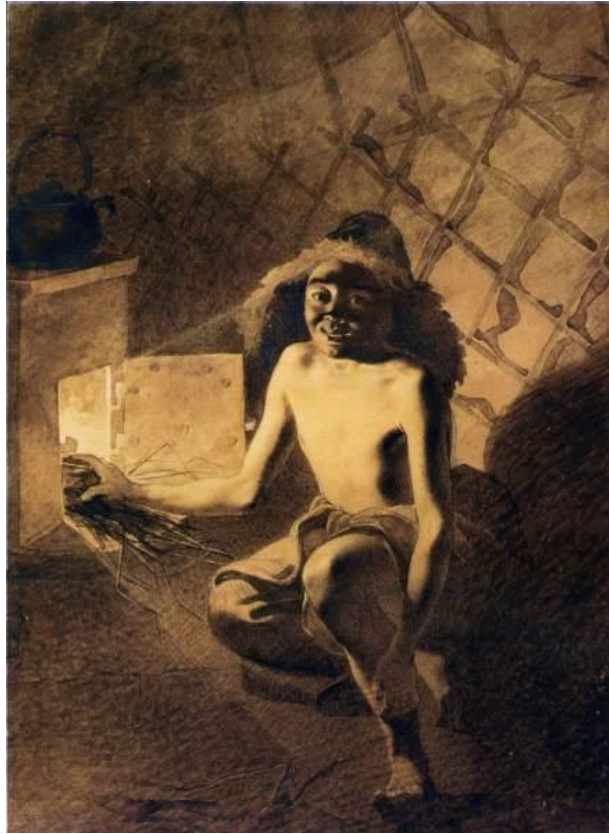

Селянська родина.

1843 рік

Портрет дітей В.М. Рєпніна 1844 рік

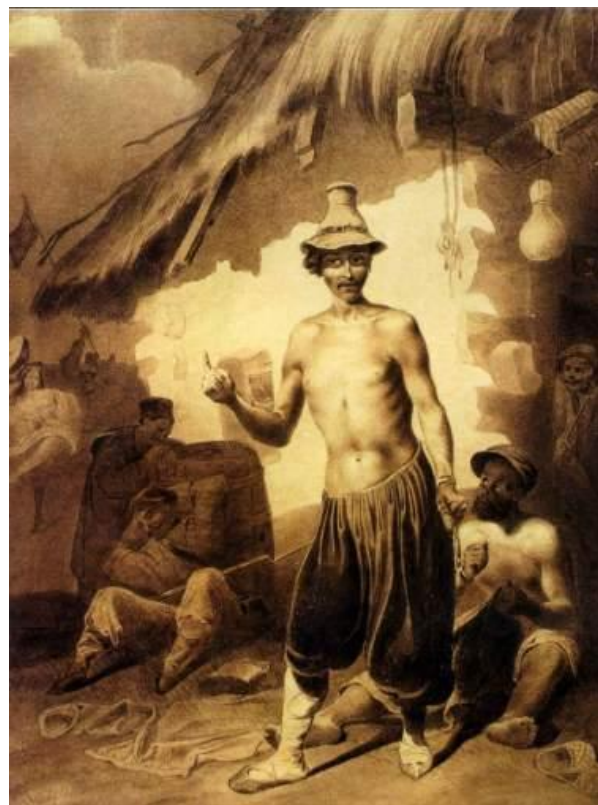

Проиграв в карты 1857

Циган 1851 рік

Казка. 1844 рік

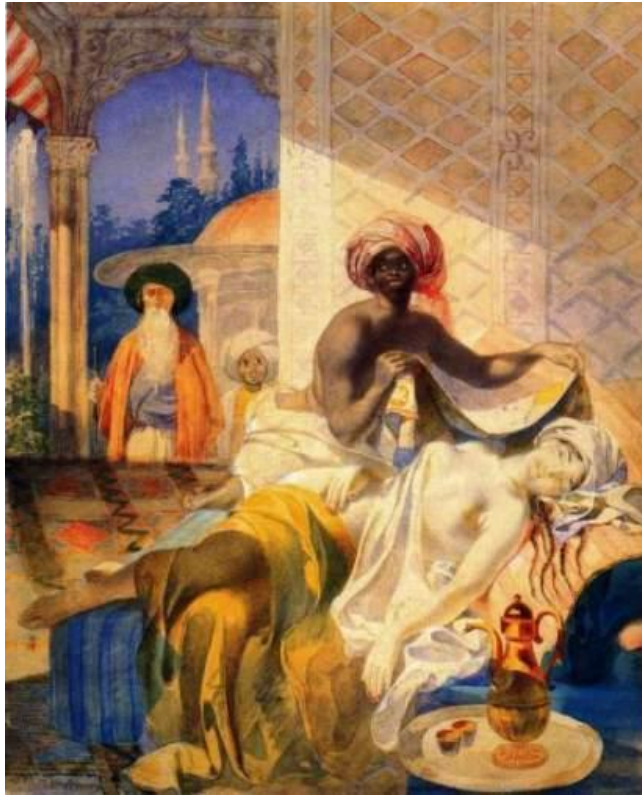

Погруддя матері. 1838-1840 рр

В гаремі 1843 рік

Хата батьків у Кирилівці 1843 рік

Казашка Катя 1856-1857 роки

Знахар 1841 рік

«Скарбничка ерудита»

Оповідання – це ....

**Новела (італ. novella, від лат. novellus — новітній) —
це ...**

Поема (від грец. ποίημα — твір) — це...

Роман – це ..

Повість – це ...

**Балада (від Прованс. balada -
танцювальна пісня) – це...**

11 конкурс

«Підказка»

Картка № 1

Небезпека, корисні копалини, море,
художник, плавання, острови.

Картка № 2

Катря, Оксанка, дяк, залізні стовпи,
чумаки.

Картка № 3

Євген Гребінка, травень, Качанівка,
Яготин, Запорозька Січ, Кирилівка,
Київ.

Картка №4

Квітень, Дніпро, переправа, «Сон»,
граф Орлов, III відділ.

Картка № 5   Муштра, цинга,
ревматизм, 10 років, клімат, доноси.

Картка № 6

24 роки, 22 квітня. Літній сад, 1838
рік, Карл Брюллов, 1840, «Кобзар».

12 конкурс
**«Домашнє
завдання»**

13 конкурс

«Конкурс малюнків»

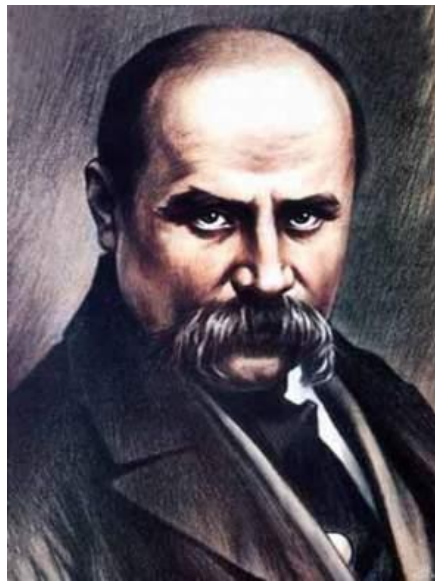

14 конкурс
«Крилате
слово
Кобзаря»

На цьому нашу вікторину завершено. А поки журі підраховує бали і визначає переможця, давайте з вами підсумуємо, які ж найголовніші досягнення Т.Г. Шевченка.

Основні досягнення Шевченка:

- Шевченко є основоположником нової української літератури і родоначальником її революційно-демократичного напрямку

- Шевченко відіграв важливу історичну роль у розвитку української літературної мови.

- Творчість великого народного поета внесла в нашу літературу незнане багатство тем і жанрів, прилучила її до кращих досягнень світової літератури.

- Він відібрав від загальнонародної мови все найбільш істотне та яскраве і розкрив у своїй творчості багатство, гнучкість, красу і милозвучність українського слова.

Народ навіть створив прислів'я про творчість Шевченка:

— «Шевченкові твори сяють,

— «Зі сторінок «Кобзаря»

«Кобзарі» шукай»

— «Шевченків «Кобзар»

зімшла правди зоря»

під панів, як жар»

мов ясні зорі»

Народ навіть створив прислів'я про творчість Шевченка:

- «Шевченкові твори сяють, мов ясні зорі»
- «Зі сторінок «Кобзаря» зійшла правди зоря»
- «Шевченків «Кобзар» пік панів, як жар»
- «Правду в «Кобзарі» шукай»

Єдина Україна